

հեռադուրսութիւնները խաւարի տիրապետութեանը : Ահա տեսան գիմաքնին ծով մը որ կը փըր-փրար սեւ ալիքներով . վերը երկինք մը կը ծաւալէր սև. աստղերով . եւ ողոր բիրապատկըռեալքաւ . ալիքները՝ խորէն՝ կը կոծէին . աստղերը՝ վերէն՝ կ'եղերեղէին . միջոցին մէջ՝ աստղերը կը հեծկլտար . ու միլիոններով , միլիոններով էակներ՝ միաձայն՝ կը կողկողէին . . .

— Ինչո՞ւ , գոչեց Զաւէն :

— Աւա՛ղ , մնչեց Յիլլա :

Ու մին բռունցքը կը սեղմէր , մինչդեռ միւսը կուլար՝ դուխը հակած :

Եւ ահա զգացին նոր սարսուռ մը իրենց մէջ , սարսուռ մը անուշ ու անվախճան , աւելի անուշ քան իրենց բոլոր համբոյրները :

Իրենց երկու սրտերը որ իրարու կապուած էին՝ կը քակուէին , կը տարածուէին բոլոր աշ-քերուն վրայ որոնք կ'արիւնէին :

Եւ խորեցան քանդել սեւ տունը :

Յիլլա միտքը բերաւ օձեր , որ իր ալքերէն թռուած , ջար կտրեր էին :

Զաւէն յիշեց վաղբերը զոր ձեռքովը բզբտեր էր :

— Դրանք քով , ըսաւ Զաւէն , ծեր կին մը տեսանք . անիկա կեանքը կը մանէր մատներուն մէջ . անիկա սարգն է այս սեւ աստաքին :

Եւ զպեղեց զպիղ զուռը , որ պատաւը սպաննէ : Անիկա հոն էր միշտ , անշարժ . Եւ մասները կը մանէին յաւերժական դերձանք . Եւ կ'երգէր անդադար .

Ինչ որ ես գիտեմ ,

Միմիայն ես գիտեմ . . .

— Ըսէ՛ ինձի գիտցածդ , պառաւ .

Ու Զաւէն անոր մազերէն բռնեց , եւ ուղեց անոր գլուխն իր դաստակին տակ ճգմել , Բայց պատաւը չշարժեցաւ : Եւ Զաւէն զգաց որ մատները ալիքայնա՛ռւր որ անոր մազերուն զպեր էին : Ոսկորներուն մէջէն օձեր անցան , Իրեն թուեցաւ որ կը ծերանար : Մուխի պէս ցնդեցաւ իր աստուածութիւնը , Խեղճ զգաց ինքզինքը :

Ներս դարձաւ Յիլլան փնտռելու : Յօդած , վնասած , անոր աշուրներուն կարօտը , անոր թեւին տակ քնանալու ծարաւն ունէր :

Սեւ բլրակի մը ծայրը կեցած , Յիլլա կ'երգէր : Անոր մարմնէն կապուտ նշույններ կը թափէին . եւ խաւարը կ'անուշնար անոր շուրջը . եւ էակները խումբ խումբ անոր ոտքը կը դիմէին . եւ ողբ կը թուէր անոնց բերնին մէջ :

— Յիլլա՛ , ըսաւ Զաւէն անոր մօտենալով , պառաւ անպարտելի է . անոր մազերը փախան ձեռքէ . եւ քիչ մնաց մեռնէի . . .

Յիլլա կ'երգէր՝ աշուրները գոց , վեր առաւ կողակը , եւ Զաւէնին նայեցաւ : Կապուտ նշույններ կ'աճէին անոր շուրջը : Անոր բիւրեր մեծ-ցեր , արեւ էին դարձեր : Նայուածքը լայնցեր ծով էր դարձեր : Մազերուն մէջէն աստղեր կը ժպտէին : Երգը մարեցաւ շրթունքին վրայ : Ողբերը թմրեր էին խաւարը անձայն էր : Յիլլա մատը բերնին տարաւ ու լուռութիւնը պատկերեց , յետոյ թեւերը տարածեց զթութեան ձեռով , եւ կուրծքը ղէպ առաջ ընծայեց՝ զոհո-ղութեան շարժումով :

ԱՐՇԱԿ ԶՊՊԱՆԵԱՆ

ԳԵՂԵՑԿԻՆ ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԴԵՐԸ

Քիչ մը դիտողութիւն մեզ դիւրաւ կը համոզէ թէ մեր առաջին տպաւորութիւնները զեղեցկա-գիտական վայելքներու աղբիւրներէն կը քա-ղենք , Մանրութեան մէջ , ուր իրերուն ծանօ-թութիւնը դեռ չունենալով , անկարող ենք վնասակար օգտակարէն զանազանելու , վատարա-նին մէջի կարմիր կրակը , կամ հրապուրիչ գոյ-ներով զգեստի մը փայլուն կոճակներ՝ շատ աւելի մեր ուշադրութիւնը կը գրաւեն քան թէ ուրիշ ո եւ է նոյն իսկ անհրաժեշտ կարգով կա-րեւորութիւն ունեցող առարկայ մը :

Այսպէս նաեւ հաստատուած իրողութիւն մըն է թէ նախնական մարդը , որուն գիտակցու-թեան զարգացման աստիճանը չի տարբերի մեր մանկութենէն , կլիմային անպատեհութեանց կամ դինքը չըմպատող վնասակար տարբերուն դէմ պաշտպանուելու միջոցներ փնտռելէ շատ առաջ իր մտքին վրայ զանազան պատկերներ կը գը-ծաւորէ կամ զայն կը ներկէ , գետնէն ժողված փայլուն քարերով զարդեր , մանաւանդ կը չի-նէ . վայրենի ժողովուրդները կը կատարեն ար-դէն զեղեհաւորապէս չըլան մը . մեծ մասամբ ունին իրենց երգերը , պարերը , երաժշտական գործիքները , Գեղեցկին սերմերը ոչ միայն տը-ղուն կամ նախնական մարդուն մէջ կը գտնենք , այլ նաեւ դեռ աւելի հեռուն , մինչեւ անասուն-ներուն մէջ , Գունազեղ փետուրներով զարդար-ուած թռչուններ , ինչպէս անուշ ձայնով եր-

գողները, իրենց սեռային յարաբերութեանց մէջ առանձն առնելու յայլթանայակ տանտոյներն են: Դիտաւան է որ թոշուհներու տեսակ մը կայ որ ծաղկոյններով եւ զեղեցիկ փետուրներով անկիւն մը կը պտտարաստէ իր հիւրընկալելիք էջը հրապարակու համար Դեռ շատ օրինակներ կարելի է յիշել որ կը բացատրեն զեղեցիկութեան կատարած պաշտօնը անասուններուն մէջ: Ո՛վ չի գիտեր երաժշտութեան ձիւրուն վրայ բլրած ազգեցութիւնը, ինչպէս սրինգը օժերուն վրայ, Այս ամենէն կ'երեւայ թէ ինչպէս անասուններուն մէջ անգամ կան այնպիսիներ որ զեղեցիկութեան տարրերով իրենց ուրիշ պէտքերուն յաղորդին կը հասնին. եւ մասնաւորելով մեր խօսքը մարդկային ցեղին համար, կը հետեւցընենք թէ զեղեցիկին պէտքը կանխած է մեր միւս պէտքերը եւ մեր զգացումները առաջին անգամ իրմէ ազդուելով կազմած են մեր առաջին տըպաւորութիւնները: Եւ քանի որ զգայարաններուն միջոցաւ կը շինուի մեր իմացականութիւնը, բանաւոր կը գտնենք, կատարելու համար մեր զարգացումը այն ուղղութեամբ ուր ընտելութիւնը մեզ կ'առջնորդէ, մեր դաստիարակութեան մէջ նախ եւ առաջ ազդել մեր այն զգայարաններուն վրայ որ մեզ առաջին անգամ արտաքին աշխարհի հետ հաղորդակցութեան մէջ կը գնեն: Արդ՝ զեղեցիկը կանխելով մեր միւս կարողութիւններուն զարգացումը, ինքը կը մնայ մեր դաստիարակութեան սանդուղին առաջին աստիճանը:

Իսկ զեղեցիկին դերը կը շարունակուի ու կը մնայ իր սեպական զարգացումին հետ եւ կը գտնուայ քաղաքակրթութեան ամենակարեւոր տարրը, երբ անհատին գիտակցութիւնը կը սկսի հետզհետէ զարգանալ, երբ իր առաջին տպաւորութիւնները որ պարզ զգայութիւններ են նախ՝ զգացումներու եւ գաղափարներու փոխուելով, կը սկսի այդ տպաւորութիւններով բաղկացութիւններ ընել, իր ուղղութիւն մէջ շինուած պատկերները իրարու ճով բերել, անոնց առնչութիւնը տեսնել, իրարմէ հետեւութիւններ հանել, զանոնք ներդաշնակել երեւակայել: Այն ժամանակ կը ծնին զգարուեստները, զգացումներու եւ գաղափարներու արտայայտութեան գերագոյն միջոցը:

Գեղեցկագիտական կարողութեանց այդ բարձրագոյն զարգացումը կ'ենթադրէ նաեւ մեր միւս կարողութեանց ալ հաւասար զարգացումը: Անհրաժեշտ է այդ պարագային արդէն զարգացած միջավայր մը, ուր տարիներու ընթացքին

մէջ կուտակուած ժառանգական ազդեցութիւններ, հաստատուած ընկերական ձեւեր, կիսաքիւր ըմբռնման եղանակներ, ներքին եւ արտաքին բազմաստիպ ազդեցութիւններ, ծնունդ կուտան զեղարուեստներուն եւ կ'որոնեն զեղեցիկ ըմբռնումը: Բայց եւ այնպէս, ինչքան որ զեղարուեստները իրենց ծնունդը ստուգ միջավայրին արդիւնքն են, հաւասարապէս ընդունելու ալ է Կիւլյետին հետ թէ անոնք ալ իրենց կարգին կ'ազդեն այն միջավայրին վրայ ուրկէ ծնունդը առած են նախ եւ կը բարեփոխեն զայն, ինչպէս կ'ազդեն նաեւ միեւնոյն միջավայրին հետ չփման մէջ եղող միջավայրներու վրայ: Այսպէս, եթէ այսինքն երկկրը Տանթէի մը կամ Շէյքսպիրի մը ծնունդը կուտայ, այն սերունդները որ պիտի ազդուին այդ բանաստեղծներով՝ կարելի չէ որ չտարբերին իրենց նախորդ սերունդներէն որոնց կրած ազդեցութիւններուն աղբիւրները տարբեր եղած են: Այսպէս ուրեմն, հանճարը կը դառնայ թէ՛ միջավայրի մը ծնունդը եւ թէ՛ միջավայրի մը ծնողը: Միեւնոյն ազգեցութիւնը կը տարածուի տարբեր միջավայրերու վրայ ալ. օրինակի համար հարաւային Ժողովուրդներու արուեստները որ զիրենք արտադրող Ժողովուրդներուն յատկանշական բարձրը, կլլմային եւ հողին ազդեցութիւնը, քաղաքական հաստատութեանց եւ ընկերական ըմբռնումներուն դրոշմը կը կրեն՝ կարելի չէ որ հիւսիսային Ժողովուրդներու ծանօթանալով հետեւ — որոնց զգայու եւ արտայայտելու եղանակները կը տարբերին իրենցիւնիւնէն — չազդուին ասոնցմէ եւ չներմուծեն այդ նոր ազդեցութիւնները ոչ միայն իրենց արուեստին, այլ նաեւ իրենց ամէն կարգի արտայայտութեանց մէջ:

Ընդունելով որ զեղեցիկին ըմբռնումը կը տարբերի ցեղէ մը ուրիշ ցեղ, ժամանակամիջոցէ մը ուրիշ ժամանակամիջոց, միջավայրի զանազանութեան պատճառով, ակնհայտ է որ զեղեցիկութիւնը այն բացարձակութիւնը չէ գերաշատ մը իմաստասիրութիւններ դաւանած են: Այսօրուան զեղեցիկը կրնայ վարչ ազդե երեւայ, եւ կամ արեւելցիին հանելին կրնայ հիւսիսի Ժողովուրդներուն անհանդի ըլլալ. այսպէս նաեւ՝ նոյն միջավայրին մէջ տարող անհատ մը տարբեր անհատի մը համար: Եւ ըմբռնման այս զանազանութիւնները օրըստօրէ չեղտուելու կը ձգտին ի նորոս այն խառնուածքներու տարբերութեանց որով իւրաքանչիւր անհատ իր որոշ անհատականութիւնը կը զգենու: Սակայն այս ան-

հատականութեանց եւ ըմբռնումներու զանազանութիւնները, փոխանակ մեղի դիրքար անհասկանալի զարմելու, գիրար մէկզմէկ հեռացնելու, գիրար աւելի թափանցելու, գիրար բռնողներու պէտք մը ստեղծելով, միմիակցութիւն կը մղէ մեղ, որով զեղեցիկ արտաբերութիւնները համակրութեան եւ ընկերականութեան զլիսաւոր տարր մը կը կազմեն :

Սակայն ինչքան որ միջավայրերու եւ խառնուածքներու տարբերութիւնները զանազանութիւն մը յառաջ կը բերեն գեղեցիկն ըմբռնման մէջ, իրողութիւն մըն ալ կալ որ տիրական է Գեղեցիկը կը պարունակէ իր մէջ այնպիսի տարրեր որ ամէն տեղիւ, եւ ժամանակներու մարդոց հանկանալի կը մնան, եւ կ'ըլլան յայտն տիեզերական եւ կենդանի լեզու մը շատ այլազան պայմաններու մէջ յեղաշրջած էակներ իրարու միացնող : Այդ համագրութիւններն են որ մինչեւ մեր օրերը կ'ապրեցնեն հնդկական եւ յուանական արուեստները : այդ կենդանի լեզուն է որ մեղ արուեստալի կ'ընէ Եգիպտոսի աւագներուն մէջէն հազարաւոր տարիներ ետքը յանկարծ ցցուող մարմարի կտոր մը : Մեծ արուեստները կը ձգտին այս մշտտեւ տարբեր հաւաքելու : Այն արուեստները որ կ'ապրին մասնաւոր ժամանակի մը կենանքով միայն, դատապարտուած են կորսուելու իրենց կարճատեւ չրջանին հետ : Վինչի, նկարչութեան վրայ գրած իր հատորին մէջ, իրեւ իր գեղեցիկագիտական ամենէն կարեւոր սկզբունքը կը կրկնէ՝ ջանալ ամէն դասի եւ ժամանակի մարդոցմէ հասկցուիլ, եւ իր այդ ըմբռնումովը ըրած արուեստին մէջ ինքը յաջողած է գերազանցօրէն զանել եւ միացնել կենսականութեան այն տարրերը որ կ'ապրին ամբողջ մարդկութեան կենանքով :

Գեղարուեստները, ունենալով իրենց համար ամէն բանէ աւելի երեւակալութեան ասպարէզը, կը յաջողին շատ անգամ ճշմարտութեան մը բեկորներու ամբողջութիւն մը շինել : բանաստեղծ մտքի մը համար բւեռանքն է միայն այլի առջիկ : ունենալ աւարակի կտոր մը, հետեւեցնելու համար ամբողջ շէնք մը, աշխարհ մը, մարդկութիւն մը իր հոգիովը, իր ձգտումներովը : էտկար Բինէի կաթիլքով, Հոմերոս՝ կործանած քարաքանդութեան մը աւերակներէն կցած է հետեւեցնել Տրոյան : երկազորքին արօրին հանգիպած երկարաճական ժամանակամիջոցներու պատկանող մարդկային ոսկորէ մը, հետեւեցնած է իր գիւցաններուն եւ կիսատուածներուն աշխարհը : Ափերով կարելի է օրինակներ քա-

ղել, որոնք ցոյց կ'ընեն տալ թէ ինչպէս երեւակայութիւն մը մը ճշմարտութեան նշոյլէ մը կը հասնի բովանդակ ճշմարտութեան մը : Բնագործին շնորհիւ՝ որ ամենէն աւելի արուեստագետ հոգիին մը մէջ արուելու ասպարէզը կը գտնէ, բանաստեղծ մտքեր կը յաջողին հասնիլ այնպիսի ճշմարտութիւններու զոր գիտնականները իրենց մէջ չատու, փորձառական միջոցներով կը յաջողին հաստատելու : Վերջի ատեններու գրականութեան եւ արուեստի մէջ ներկայացուած ոճերագործ ընազդներուն վրայ գրուած շատ հմուտ լից գրքի մը հեղինակը, Էնրիքօ Ֆէրրի(1) շատ յառաջօրէն կը ցուցնէ թէ ինչպէս Շէքսպիր բրնազդի զօրութեամբ լոկ՝ հրաշալի ճշգրտութեամբ նկարած է ոճագործ երեք տեսակ տիպարները, Համբէթ, Մաքալթէ եւ Օթէլլօ, որոնց առաջինը կը համապատասխանէ խնդ ոճագործին, երկրորդը ի ծնէ ոճագործին եւ երրորդը կը բնութագործին Այս երեք տեսակ ոճագործ տիպարներու գոյութիւնը այս զարուս մէջ միայն գիտական հետազոտութիւններով լօժաւորուած եւ քրիշ ոճագործական հոգեբանութեամբ զբաղող գիտուններ հասած են հաստատելու :

Որպէս զի կարելի ըլլար աւելի մանրամասնութենէ եւ որով կերպով բացատրել թէ փոքր ուեստներուն դերը մինչեւ ո'ւր կցած է ընդարձակիլ, հարկ է գիրենք բաղկացնող իւրաքանչիւր ճիւղերն ալ, ըլլայ Գրականութիւնը, ճարտարագիտութիւնը կամ Երաժշտութիւնը, առանձին կերպով ջննել, քիտոնել ամէն մէկուն ծագումը եւ զարգացման շրջանը, ինչ որ կարելի է փորձել առանձին ուսումնասիրութիւններով : Բաւական է միայն ի նկատի ունենալ հնուութեան կամ ներկայ ժամանակներու մէջ զարգացման բարձր աստիճանի մը վրայ գտնուած այն ամէն մեծ ցեղերը որոնք գեղեցիկին այնքան կարեւոր տեղ մը տուած են : Ժողովրդի մը քաղաքակրթութեան աստիճանը հասկնալ կարեւարու մեծագոյն ճշմարտագիտները իրենց գեղարուեստներն են : Եւ իրենց կարեւորութիւնը օրբտօրէն հասկցուելուն եւ շնչատուելուն մէջ նոր ապագայցն է որ Բարիդի պէս մտաւորական կեդրոնի մը մէջ, ուր գեղարուեստական մեծ եւ փոքր այնքան հաստատութիւններ կան, ուր աշխարհ ամէն անկեղծութիւն, ամէն կարգի արուեստագէտներ կուգան իրենց փայլը միացնել ընկի արուեստագէտներուն պերճ պայծառութեանը, քա-

(1) Enrico Ferri. — Les criminels dans l'art et la littérature.

ներ մը շատ ծանօթ անձնաւորութեանց նախա-
ձեռնութեամբ՝ ժողովրդին մէջ գեղեցկին դաս-
տիարակութիւնը աւելի շատ տարածելու եւ
զայն մանաւանդ դիւրամատչելի ընծայելու հա-
մար նորաձոր միջոցներ ձեռք առնուեցան. այս-
պէս անցեալ տարի, Պ. Գաղիւլ Մինտէս յաջո-
ղեցաւ Օտէճն թատրոնին մէջ ժողովրդական
աժանագին ցերեկոյթներ հաստատել, ուր Ֆը-
րանսայի մեծագոյն դերասանները, օտար եւ
ֆրանսացի գրագէտներէն ընտրելագոյն հատ-
ուածներ կ'արտասանէին : Պ. Կիւսթավ Ժէֆ-
ֆրուա, գեղեցիկ յօդուածներու շարքով մը, կըր-
ցաւ կատարելութիւնը համոզել որ մասնաւոր-
ապէս գործաւոր դասակարգին մատչելի գիշեր-
ուան թանգարան մը հիմնուի ուր արուեստա-
գիտական ամէն տեսակ գործեր ցուցադրուին :

Այս ամենը անգամ մը եւս մեզի կը ցուցնեն
թէ որքան ուժով է մարդութեան մէջ գեղեց-
կին պէտքը, եւ հակառակ դժբաղդաբար այն
արմատացած սխալ գաղափարին որով գեղար-
ուեստներուն այնքան կարեւոր տեղ մը տրուած
չէ մեր դաստիարակութեան մէջ, համոզուած
ենք որ մեր զգայութեան վրայ ամենէն հզօր
կերպով ազդող եւ ամենէն աւելի մեր բարոյա-
կան դաստիարակութեան հիմքերը ամրացնող
տարրը գեղեցկութիւնն է : Եւ մենք կը մտա-
ծենք որ անով մնած մտքերը շատ լաւելի ըն-
դունակ են հասնիալու եւ լաւագոյն կերպով
կատարելու մտքի եւ զգացումներու այն ճակա-
տագրական յեղաշրջութիւնը որ մեզ անխու-
սափելի կերպով կը մղէ ներդաշնակութեամբ լե-
ցուն ընկերական կեանքի մը :

Բարից

ՏԻԳՐԱՆ ԵՍԱՅԵԱՆ

Հ Ա Յ Գ Ի Ր Ք

Հետեւեալ քերթուածը առաջին կտորն է ամ-
բողջ շարքի մը զոր մեր աշխատակից Վահրամ
Սվանեան յօրինած է իր ներշնչմանը նիւթ առ-
նելով հայ ժողովրդական հին ու նոր աւանդու-
թիւններ, եւ որ յաջորդաբար պիտի լոյս տեսնէ
Անանիսիսն մէջ Հայգիւր ընդհանուր տիպոսով :

Կէս դար հազիւ կայ որ մեր բանասէրները
ուշադրութիւն դարձուցին ազգային հոգեւոյն այդ
բնածին փթթումներուն : Սրտանմանեանցներ ,
Տէվկանցներ , Քամալեանցներ , Տուտուխեան-

ներ անոնցմէ բոլւ բոլւ հաւքած եւ հրատարա-
կած են լրագիրներու մէջ կամ գրքերով : Բայց
այդ հոյակապ ու հարուստ պաշարը մնացած էր
հում նիւթի ձեւով, ցեղագրական կամ դրուձա-
բանական ուսումնասիրութեանց միայն ծառա-
յած էր : Մենք քանի՜ անգամ փափաք յայտնած
էինք որ այդ մերաջնեայ երեւակայութեան հա-
րազատ ծնունդները նոյն իսկ մեր արդի գրա-
կանութեան հիւսուածքը ճոխացնելու գործած-
ուին եւ նպաստեն անոր տալու ինքնատիպ զոյ-
նը, հայ գոյնը՝ որմէ զուրկ է ընդհանրապէս :
Ո՛րքան դիւցազնիւրդութիւններ, ողբերգութիւն-
ներ, վէպեր, հէքեաթներ, պաշլաքներ ու յիշեր
կը քնանան այդ ժողովրդական զանձարանին
մէջ, սպասելով արուեստագէտ մասնագետ ու-
րոնք պիտի գան զանոնք հանել իրենց նախնա-
կան միամիտ մերկութենէն, դուրս ցատքեցնել
անոնց ներքին նշանակութիւնն ու խորհուրդը,
բարձրացնել զանոնք մինչեւ գիտակից ու յա-
ւիտենական բանաստեղծութիւնը : Եւ այդ ճամ-
բով միայն պիտի ունենանք մատենագրութիւն
մը որ մենք ըլլայ իրօք, որ իր ուրոյն երանգովը
ճանչցուի համաշխարհային արտագրութեանց
մէջ : Վահրամ Սվանեան ամենէն յարմար անձն
չէր մեր մէջէն՝ կատարելու համար այդ թանկու-
զին եւ գեղեցիկ գործը, զոր ուսումնայոց մէջ
արդէն մասամբ փորձած են Աղայեանց, Քամալ-
եանց եւ ուրիշներ : Կանուխէն սիրահարուած՝
մեր ժողովրդական աւանդութիւններուն, զրոյց-
ներուն եւ երգերուն, ուշադիր մեր հին պատ-
մութեան յատկանշական էջերուն, երկայն ու
մանրակրկիտ աշխատութեամբ մը կուտակած է
ընդարձակ միթիւր մը նիւթեղէններու՝ անոնցմով
ազգային քերթութեան նորանշան ճարտարապե-
տութիւն մը կերտելու մտքով : Բաջ հայագէտ,
մօտէն ուսումնասիրած՝ հին հայերէնն ու մեր
նոր լեզուն իր բոլոր դաւարաբարբառներով,
խորապէս քննած՝ ժողովրդական երգերու շին-
ուածքն ու ձեւը, հէքեաթներուն ոգին ու ընդ-
հանուր գոյնը, Վահրամ Սվանեան բազմաշան ու
կաթոգին խնամքով պարտաստած է իր արտա-
յայտութեան եղանակը : Եւ ահա կը սկսի այսօր
երեւան հանկ իր ջանքերուն արդիւնքը : Հետ-
ըզհետէ պիտի հրատարակենք իր քերթուած-
ները : Եւ Անանիսի ծրագրին ամենէն կարեւոր
իրագործումներէն մէկն է այս բանաստեղծու-
թեանց հրատարակումը :